

Bank Spółdzielczy w Głogówku

Grupa BPS

***Informacje podlegające ujawnieniu na dzień
31.12.2019 rok.***

**ZARZĄD
Banku Spółdzielczego
w GŁOGÓWKU**

Głogówek

lipiec

2020 rok

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Informacje ogólne o Banku.....	3
2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (strategia, polityki).....	4
2.1. Ryzyko kredytowe.....	5
2.1.1 Zarządzanie ryzykiem kredytowym, korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	6
2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji.....	8
2.1.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie.....	9
2.1.4. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i polityka zabezpieczeń.....	9
2.2. Ryzyko płynności i finansowania.....	10
2.3. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.....	14
2.4. Ryzyko walutowe.....	16
2.5. Ryzyko operacyjne.....	16
2.6. Ryzyko braku zgodności.....	18
2.7. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.....	19
2.8. Ryzyko biznesowe.....	19
2.8.1. Ryzyko wyniku finansowego.....	19
2.8.2. Ryzyko strategiczne.....	20
2.9. Ryzyko bancassurance.....	20
3. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem.(art. 435 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust.4 ustawy Prawo Bankowe).....	20
4. System raportowania i pomiaru ryzyka.....	22
5. Informacja z zakresu ogólnego profilu ryzyka wg stanu na 31 grudnia 2019 r.....	23
5.1 Udziały lub akcje w innych jednostkach.....	27
5.2 Dłużne papiery wartościowe.....	28
6. Fundusze własne.....	28
6.1. Informacje podstawowe.....	28
6.2. Wartość księgową kapitałów własnych zgodnie z Ustawą Prawo bankowe.....	28
7. Adekwatność kapitałowa.....	29
7.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego.....	29
7.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.....	29
7.3. Pozostałe wymogi kapitałowe.....	31
8. Bufory kapitałowe i wskaźniki globalnego znaczenia systemowego.....	32
9. Polityka w zakresie wynagrodzeń- art. 450 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust.4 ustawy Prawo Bankowe.....	32
10. Zasady zarządzania art. 435 ust 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust 4.....	34
10.1 System zarządzania ryzykiem art. 435 ust 2 Rozporządzenia CRR art. 111a ust 4 ustawy Prawo Bankowe.....	35
10.2 System kontroli wewnętrznej (art.111a ustawy Prawo Bankowe).....	36
11. Oświadczenie w zakresie informacji podlegających ujawnieniu Art.435 ust.1 lit e Rozporządzenia CRR.....	38
12. Oświadczenie w zakresie informacji podlegających ujawnieniu Art.435 ust.1 lit e Rozporządzenia CRR.....	39
13. Informacja o przedsiębiorcach uzyskujących dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową.(art. 111b ustawy Prawo Bankowe).....	40

Wprowadzenie

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień „Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Głogówku.”

Informacje zawarte w dokumencie ujawniane są zgodnie z:

- 1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Zgodnie z tym Rozporządzeniem Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku , funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji.
- 2) Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych.
- 3) Ustawą prawo bankowe, ze szczególnym uwzględnieniem art.111 oraz 111a.
- 4) Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych KNF (§ 31).
- 5) Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.
- 6) Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, ze szczególnym uwzględnieniem Rekomendacji M,P i H.

2. Wszelkie dane liczbowe zawarte w niniejszym dokumencie prezentowane są według stanu na dzień 31.12.2019 roku i wyrażone są w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku.

1. Informacje ogólne o Banku

Bank działa pod nazwą Bank Spółdzielczy w Głogówku i ma swoją siedzibę w Głogówku ul. Rynek 20a. Akta rejestrowe Banku są przechowywane w Sądzie Rejonowym w Opolu VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego i wpisany jest on do rejestru przedsiębiorców pod numerem 0000013761.

Rozpoczęcie działalności Banku datuje się na dzień 31 marca 1931r.

Bankowi nadano numery identyfikacyjne:

- w systemie **REGON** - **000504717**
- w systemie **NIP** - **755-000-69-16**
- kod bankowy - **89040001**

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Głogówku prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:

- Centrala z siedzibą w Głogówku,
  - Filia z siedzibą w Głogówku,
  - Punkt kasowy w Raclawicach Śląskich.
- 1) Bank Spółdzielczy w Głogówku zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie. Bank Spółdzielczy w Głogówku jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz przystąpił do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
  - 2) Bank Spółdzielczy w Głogówku nie prowadzi działalności w państwach członkowskich i państwach trzecich i na dzień 31.12.2019 r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych, ani objętych konsolidacją. (art. 111a PB).
  - 3) Stopa zwrotu z aktywów Banku (ROA netto) obliczana jako iloraz zysku netto i sumy

- bilansowej według stanu na 31 grudnia 2019 roku wynosiła 0,45% (art. 111a PB).
- 4) Bank Spółdzielczy w Głogówku nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141 t Ustawy Prawo Bankowe (art.111a PB).
  - 5) Bank stosuje polskie standardy rachunkowości wobec czego wszystkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku.
  - 6) Bank nie posiada portfela handlowego oraz nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.
  - 7) Bank nie posiada aktywów obciążonych w rozumieniu art. 443 CRR oraz nie identyfikowaniu ryzyka kontrahenta w myśl art.439 CRR.
  - 8) Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.
  - 9) Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka.
  - 10) Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa opolskiego i wyłącznie na Terytorium RP, wobec czego nie prezentuje rozkładu geograficznego ekspozycji zgodnie z art.442 lit. d) i lit. h)CRR.
  - 11) Informacje dotyczące ujawnień prezentowane są z zachowaniem zasady proporcjonalności.

2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (strategia, polityki).

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- 1) identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- 2) pomiar ryzyka,
- 3) zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- 4) monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- 5) raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

Systemy zarządzania ryzykami, przyjęte metody i założenia w Banku podlegają okresowemu przeglądowi.

Strategia i cele zarządzania ryzykiem określone są w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Głogówku”. Strategia określa:

- 1) Istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
- 2) Rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
- 3) Profil ryzyka – aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
- 4) Zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem,
- 5) Zasady kontroli wewnętrznej.

W Banku funkcjonują także Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uznanymi za istotne.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje wszystkie rodzaje ryzyka zidentyfikowane w działalności Banku.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe, oraz jego pochodne wymienione w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą tj. ryzyko koncentracji, rezydualne, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie Bank identyfikuje w swojej działalności również inne rodzaje ryzyka takie jak:

- 1) ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko walutowe oraz,
- 2) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 3) ryzyko operacyjne, ryzyko systemów informatycznych oraz ryzyko prawne,
- 4) ryzyko braku zgodności,
- 5) ryzyko płynności i finansowania,
- 6) ryzyko utraty reputacji,
- 7) ryzyko wyniku finansowego,
- 8) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- 9) ryzyko kapitałowe,
- 10) ryzyko bancassurance,
- 11) ryzyko modeli,
- 12) inne ryzyka zidentyfikowane przez Bank, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi banku w tym zakresie.

Bank zalicza do ryzyk trudno mierzalnych ryzyko strategiczne, utraty reputacji, transferowe, rezydualne oraz modeli.

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- 1) ryzykiem kredytowym.
- 2) ryzykiem koncentracji.
- 3) ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
- 4) ryzykiem kredytowym detalicznych ekspozycji kredytowych.

oraz stosuje określone techniki redukcji ryzyka kredytowego i politykę zabezpieczeń.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem.
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym.
- 3) Polityka zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
- 4) Polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.
- 5) Polityka zarządzania ryzykiem koncentracji.
- 6) Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku.
- 7) Instrukcja zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

- 8) Instrukcja zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.
- 9) Instrukcja zarządzania ryzykiem koncentracji.
- 10) Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej – określa poziom istotności koncentracji.
- 11) Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku.
- 12) Instrukcja przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku.

2.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym, korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 5) wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- 6) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 7) weryfikację przyjętych procedur,
- 8) kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

- 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela,
- 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
- 4) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- 5) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe,

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- 1) stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy,
- 2) bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
- 3) przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- 4) windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- 5) kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek niespłaconą w terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- 1) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- 2) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeглядów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r.

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych udzielonym osobom fizycznym,
- 2) kategorii "pod obserwacją",
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Tabela 1. Stan i zmiany rezerw celowych na należności (w tys. zł)

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie rezerw:	Rozwiązanie rezerw:	Stan na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
Należności normalne i pod obserwacją	26	19	21	24	24
Należności poniżej standardu	0	0	0	0	0
Należności wątpliwe	0	0	0	0	0
Należności stracone	719	280	25	974	974
OGÓLEM	745	299	46	998	998

Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu. Natomiast nadzór nad działalnością kredytową, dotyczącą sprzedaży sprawuje Członek Zarządu ds. handlowych, co zapewnia rozdzielenie na poziomie Zarządu funkcji oceny ryzyka od działalności operacyjnej, która to ryzyko generuje. Bank zapewnia również niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Decyzja kredytowa, która spowoduje znaczące przekroczenie zaangażowania wobec kredytobiorcy wymaga dodatkowo opinii Komitetu Kredytowego.

Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku i Rady Nadzorczej zgodnie z załącznikiem nr 1 zawartym w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez komórkę audytu sprawowanego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji.

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity koncentracji, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, zabezpieczeń. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka, uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji pod względem istotności, Bank ustala w oparciu o Instrukcję zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Głogówku. Branże istotne przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Koncentracja branżowa według wybranych segmentów branżowych z najwyższym udziałem w portfelu kredytowym na dzień 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Branża	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	Udział w zaangażowaniu bilansowym i pozabilansowym
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	32 021	59,03 %
Administracja publiczna	9 519	17,55 %
Osoby fizyczne	4 856	8,95 %
Handel hurtowy i detaliczny	3 175	5,85 %
Przetwórstwo przemysłowe	1 888	3,48 %
Transport i gospodarka magazynowa	897	1,65 %
Pozostałe branże	1 887	3,49 %
RAZEM		100,00%

Tabela 3. Struktura zaangażowania kredytowego Banku wobec największych podmiotów 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Podmiot	Udział w uznanym kapitale
Podmiot A	104,09%
Podmiot B	20,84%
Podmiot C	15,83%
Podmiot D	15,66%
Podmiot E	15,41%
Podmiot F	13,62%
Podmiot G	12,81%
Podmiot H	11,60%
Podmiot I	11,43%
Podmiot J	11,08%
Razem zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe podmiotów	232,37%

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

- 1) poziom zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe,
- 2) jakość portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji,
- 3) wartość ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji zagrożonej,
- 4) bieżącą ocenę wartości nieruchomości, w tym: rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, rodzaj hipoteki, miejsce Banku w kolejności zaspokajania się z hipoteki, prawomocność wpisu, ubezpieczenie nieruchomości,
- 5) poziom wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku.

2.1.4. Techniki redukcji ryzyka kredytowego i polityka zabezpieczeń

Bank stosuje techniki redukcji ryzyka kredytowego zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

W celu redukcji ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia rzeczowe i instrumenty finansowe, stanowiące ochronę kredytową rzeczywistą oraz nierzeczywistą oraz inne zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków.

Zabezpieczenie w formie hipoteki na nieruchomości zarówno mieszkalnej jak i niemieszkalnej, z uwagi na preferencyjny charakter wag ryzyka kredytowego przypisanego tym ekspozycjom, musi spełniać następujące warunki dodatkowe:

- 1) wartość nieruchomości, na której ustanowiono zabezpieczenie, nie może być zależna od wiarygodności kredytowej dłużnika (nie dotyczy to sytuacji, w której czynniki wyłącznie makroekonomiczne wpływają zarówno na wartość nieruchomości, jak i na zdolność kredytową dłużnika),
- 2) ryzyko kredytowe dłużnika nie może być zależne od przychodów generowanych przez nieruchomość lub projekt, stanowiące przedmiot zabezpieczenia, ale od zdolności dłużnika do spłaty zobowiązania z innych źródeł, co oznacza, że spłata zobowiązania nie może zależeć od przepływu środków pieniężnych, generowanego przez nieruchomość stanowiącą przedmiot zabezpieczenia,
- 3) wartość nieruchomości jest monitorowana regularnie, nie rzadziej niż raz na kwartał w przypadku nieruchomości komercyjnych i nie rzadziej niż co trzy lata w przypadku nieruchomości mieszkalnych, przy czym istotne zmiany warunków rynkowych skutkują zwiększeniem częstotliwości monitoringu,
- 4) nieruchomość musi być wyceniona przez niezależnego rzeczoznawcę według wartości rynkowej, a wartość rynkowa musi być jasno i przejrzysto udokumentowana,
- 5) jeżeli istnieją przesłanki wskazujące, że wartość nieruchomości mogła istotnie obniżyć się w stosunku do ogółu cen rynkowych na rynku nieruchomości, konieczna jest aktualizacja wyceny nieruchomości przez niezależnego rzeczoznawcę,
- 6) nieruchomość jest ubezpieczona.

Podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.

Bez względu na to, czy przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem stosowane są techniki redukcji ryzyka kredytowego czy też nie, Bank dokonuje pełnej oceny ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych i przechowuje odpowiednią dokumentację w tym zakresie.

2.2. Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem.
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem płynności.
- 3) Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem płynności w Banku.
- 4) Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku.
- 5) Instrukcja przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- 3) utrzymanie norm płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. poprzez:

- 1) codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku BPS, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków (z uwzględnieniem obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej na wymaganym poziomie),
- 2) miesięcznie (na koniec miesiąca) monitorowanie poziomu norm płynności,
- 3) wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów i budżetu,
- 4) kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- 5) kontrolę środków na rachunkach nostro, zabezpieczając płynność dewizową Banku w walutach obcych poprzez transakcje na walutowym rynku międzybankowym,
- 6) analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- 7) analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej.

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto:

- 1) monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności,
- 2) scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym.

Monitorowanie dziennego stanu środków na rachunku bieżącym prowadzonym w Banku BPS dokonywane jest przez komórkę ds. księgowości, która opracowuje raport uwzględniający stan i przepływy pieniężne na ww. rachunku oraz planowane i prognozowane wpływy i wypływy na każdy dzień roboczy.

Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Raz do roku sporządzana jest pogłębiona analiza płynności długoterminowej.

Bank należy do Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości, który gwarantuje płynność i wypłacalność instytucji członkowskich dla uniknięcia upadłości w oparciu o odpowiednie uzgodnienia umowne lub przepisy ustawowe.

Zarządzając ryzykiem płynności Bank powinien utrzymywać odpowiednią nadwyżkę płynności, złożoną z łatwo zbywalnych aktywów, w celu zabezpieczenia możliwości przetrwania sytuacji kryzysowych związanych z ryzykiem płynności.

Utrzymywana wielkość nadwyżki płynności powinna być:

- 1) adekwatna do poziomu ryzyka płynności, na jakie narażony jest bank,
- 2) powiązana z potrzebami płynnościowymi w skrajnych warunkach,
- 3) dostosowana do tolerancji ryzyka płynności Banku,
- 4) obliczona z uwzględnieniem wszystkich istotnych źródeł ryzyka płynności,
- 5) obliczona z zastosowaniem odpowiednich korekt w odniesieniu do aktywów, które mogą zostać zastawione w Banku Zrzeszającym (lub Systemie Ochrony Zrzeszenia), w celu realistycznego odzwierciedlenia kwoty finansowania, jaką Bank może efektywnie uzyskać z tytułu zastawienia tych aktywów w scenariuszach warunków skrajnych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w sposób scentralizowany.

Ryzyko płynności w Banku podlega ocenie ilościowej w oparciu o limity wewnętrzne i normy płynności. Bank dokonuje weryfikacji wszystkich obowiązujących limitów w kontekście zgodności z przyjętymi celami strategicznymi działania Banku i dopuszczalnym poziomem ryzyka płynności oraz w sytuacji, gdy Bank dokonuje istotnych zmian w skali lub w zakresie swojej działalności, lub gdy zachodzą istotne zmiany uwarunkowań rynkowych.

W zarządzaniu ryzykiem płynności Bank w szczególności:

- 1) monitoruje różne aspekty ryzyka, na jakie jest lub może być narażony,
- 2) uwzględnia wszystkie przedziały czasowe od śróddziennej do długoterminowej,
- 3) uwzględnia poziom zapotrzebowania na środki płynne w sytuacji skrajnej (bufor płynności),
- 4) dokonuje oceny nadwyżki płynności w postaci zapasu wysokiej jakości i nieobciążonych aktywów płynnych,
- 5) monitoruje poziom koncentracji i stabilności źródeł finansowania,
- 6) monitoruje i raportuje wskaźnik pokrycia płynności LCR i wskaźnik NSFR,
- 7) monitoruje lukę płynności,
- 8) przeprowadza testy warunków skrajnych,
- 9) opracowuje i testuje plany awaryjne,
- 10) na bieżąco raportuje informacje o ekspozycji na ryzyko płynności.

Instrumentami zarządzania ryzykiem płynności w Banku są następujące limity ostrożnościowe:

- 1) limit luki niedopasowania:
  - do 1 miesiąca,
  - od 1 – 3 miesięcy,
  - od 3 – 6 miesięcy,
  - od 6 miesięcy – 1 roku,
  - od 1 – 3 lat.
- 2) limit wielkości obliga kredytowego w stosunku do depozytów;
- 3) limit dużych depozytów,
- 4) limit depozytów osób wewnętrznych,
- 5) limit pokrycia depozytów niestabilnych aktywami płynnymi,
- 6) limit wskaźnika płynności aktywów.

Dodatkowo analizie i kontroli podlegają wskaźniki wynikające:

- z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. Współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi M2, który powinien wynosić co najmniej 1. Norma płynności długoterminowej M2 określona w uchwale KNF obowiązuje do momentu, gdy znajdzie zastosowanie akt delegowany dotyczący NSFR, o którym mowa w art.510 ust.3 rozporządzenia nr 575/2013. Do tego czasu wymagane jest raportowanie danych dotyczących tych norm w sprawozdaniu „EBA-ITS PL” .Jednocześnie nie jest wymagane prezentowanie danych w zakresie norm płynności krótkoterminowej (norma M1).
- z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r., Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. i Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 2015/61 z dnia 10 października 2014r. Bank bada:
  - wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR) na poziomie minimum 100%,
  - pozycje zapewniające stabilne finansowanie Banku (NSFR) na poziomie minimum 100%.

Wskaźniki zabezpieczenia płynności definiowane na podstawie norm płynności oraz wskaźnika LCR w 2019 roku w żadnym dniu roboczym nie przekroczyły limitów.

Na 31 grudnia 2019 roku poziom norm płynności wyniósł odpowiednio:

- M2 – 4,98;
- LCR – 180;
- NSFR – 152;

W ramach pomiaru ryzyka płynności Bank sporządza kontraktową oraz urealnioną lukę płynności.

Tabela 4. Urealniona luka płynności na dzień 31.12.2019 roku (w tys. zł)

Termin	Aktywa	Pasywa	Luka ogółem	Luka skumulowana	Wskaźnik płynności ogółem	Wskaźnik płynności skumulowany	Wskaźnik luki
Do 1 m-ca	58 810	31 509	27 301	27 301	1,87	1,87	1,87
Od 1 do 3 m-cy	1 423	3 914	-2 491	24 810	0,36	1,70	1,70
Od 3 do 6 m-cy	2 684	12 430	-9 746	15 064	0,22	1,31	1,31
Od 6 m-cy do 1 roku	4 536	17 362	-12 826	2 238	0,26	1,03	1,03
Od 1 roku do 3 lat	7 621	23 174	-15 553	-13 316	0,33	0,85	0,33
Od 3 lat do 5 lat	15 595	5 946	9 649	-3 667	2,62	0,96	2,62
Od 5 lat do 10 lat	13 182	5 946	7 236	3 570	2,22	1,04	2,22
Od 10 do 20 lat	6 251	5 946	305	3 875	1,05	1,04	1,05
Powyżej 20 lat	776	8 289	-7 513	-3 638	0,09	0,97	0,09
Razem	110 878	114 516	-3 638	56 237	0,97		

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w celu identyfikacji i określeniu ilościowemu ekspozycji Banku na możliwe przyszłe napięcia płynnościowe, analizując możliwy wpływ tych napięć na jego przepływy pieniężne, pozycję płynnościową, rentowność i wypłacalność, a także na możliwości pomocowe zrzeszenia w przypadku zrzeszonych banków spółdzielczych i banków zrzeszających, na podstawie przekazywanych do wykorzystania przez bank zrzeszający własnych testów i odpowiednich danych finansowych.

Bank w ramach scenariuszy warunków skrajnych testuje przynajmniej dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (jeden do dwóch tygodni), jak i mniej dotkliwe ale utrzymujące się w czasie (jeden do dwóch miesięcy).

Rezultaty testów warunków skrajnych powinny służyć:

- 1) jako podstawa do podjęcia działań naprawczych bądź mających na celu ograniczenie ekspozycji banku,
- 2) do dostosowania profilu płynnościowego Banku do przyjętej tolerancji ryzyka,
- 3) do oceny adekwatności nadwyżki płynności, a także zdolności do kompensacji niedoborów,
- 4) jako istotny wkład w proces kształtowania awaryjnego planu płynności Banku oraz określania strategii i taktyki działania na wypadek pojawienia się warunków skrajnych płynności – w zależności od stopnia, w jakim przewidywane deficyty w finansowaniu są większe niż (lub przewidywane nadwyżki są mniejsze niż) te wynikające z tolerancji ryzyka płynności, zarząd banku powinien przekazać do akceptacji rady nadzorczej propozycje zmian w tym zakresie,
- 5) jako element w procesie planowania strategicznego banku,
- 6) jako element codziennej praktyki zarządzania ryzykiem,
- 7) bezpośrednio do ustalania limitów wewnętrznych,
- 8) jako podstawa do dostosowywania i ulepszania regulacji wewnętrznych.

Bank zgodnie z regulaminem otwierania i prowadzenia rachunków rozliczeniowych bieżących i pomocniczych w złotych dla Banków Spółdzielczych zrzeszonych i współpracujących z Bankiem BPS S.A. ma możliwość skorzystania z kredytu w rachunku bieżącym w celu zachowania norm płynności. W całym roku 2019 Bank nie korzystał z ww. kredytu.

Dodatkowo w przypadku zagrożenia utraty płynności Bank może skorzystać z pomocy jaką daje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w postaci:

- 1) częściowego lub całkowitego zniesienia blokady rachunku depozytu obowiązkowego,
- 2) udzielenia lokaty lub pożyczki płynnościowej.

W skrajnych przypadkach (zagrożenie upadłością) Bank może skorzystać ze środków Funduszu

Zabezpieczającego w postaci:

- 1) pożyczki restrukturyzacyjnej,
- 2) gwarancji, poręczenia,
- 3) pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych,
- 4) wpłaty na fundusz zasobowy lub rezerwy.

Szczegółowe warunki pomocy przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zawarte są w załącznikach do umowy ze SSOZ.

2.3. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań:

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż.

Ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym jest to ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje).

Ryzyko stopy procentowej wynikające z działalności innej niż handlowa wiąże się z ryzykiem:

- 1) **terminów przeszacowania**, czyli niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych,
- 2) **bazowym**, czyli zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalenie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów,
- 3) **opcji klienta**, czyli opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych,
- 4) **wartości ekonomicznej kapitału**, czyli wpływ potencjalnej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem.
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
- 3) Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku.
- 4) Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku.
- 5) Instrukcja przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank utrzymuje pozycję luki dla działalności złotowej i walutowej w ramach limitów przyjętych uchwałą Zarządu Banku.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego.

Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki i profilu stopy procentowej bilansu Banku, w połączeniu z ustalonym na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego ryzyka wyniku odsetkowego. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- 1) analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- 2) symulacje możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- 3) analiza ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta,
- 4) analiza testów warunków skrajnych.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez zespół ds. ryzyk i analiz. Każdorazowe przekroczenie limitu skutkuje opracowaniem informacji w tym zakresie na posiedzenie Zarządu.

Jako scenariusz szokowy przyjęto symulację wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na poziom ryzyka, przy założeniu, że harmonogram i kwota przepływów środków pieniężnych są niezależne od scenariusza stopy procentowej (bezwarunkowe modelowanie przepływów pieniężnych) zakładającego równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 100 pb.

Pomiar ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w ramach scenariusza szokowego przy nieistotnym udziale pozycji wyrażonych w walutach wskazuje, że przy spadku stóp procentowych o 100 pb. wynik odsetkowy w skali roku od dnia analizy może zmniejszyć się o 721,81 tys. zł.

W związku z wejściem w życie:

- 1) Wytycznych w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (dokument Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego EBA/GL/2018/02 z dnia 19.07.2018 r.);
- 2) Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej wydanych przez SOZ;

W porównaniu do informacji ujawnionych za 2018 rok w Banku Spółdzielczym w Głogówku zastosowano odmienne lub nowe podejście w zakresie:

- a) definicji ryzyka stopy procentowej, co spowodowało zniesienie analizy ryzyka krzywej dochodowości,
- b) definicji pozycji wrażliwych – główna zmiana to traktowanie pozycji ze stopą równą 0% w przypadku pasywów jako pozycji wrażliwych na ryzyko stopy procentowej (poprzednio były ujmowane jako pozycje niewrażliwe),
- c) zmian w pomiarze ryzyka opcji klienta w postaci analizy zrywalności depozytów i wcześniejszych spłat kredytów, przy wprowadzaniu progu istotności tych zjawisk,
- d) sposobu analizy rozpiętości odsetkowej,
- e) wprowadzenia zasady bezwarunkowego modelowania przepływów pieniężnych tj. założenia, że harmonogram i kwota przepływów środków pieniężnych są niezależne od określonego scenariusza stopy procentowej,

- f) zmian definicji scenariuszy szokowych oraz scenariuszy testów warunków skrajnych w zakresie zmian wartości ekonomicznej kapitału, a także szacowania zmian dochodów,
- g) wprowadzenia nadzorczego testu wartości odstających oraz odwrotnych testów warunków skrajnych.

Wszystkie dane za wyjątkiem rozpiętości odsetkowej nie zostały skorygowane do nowych zasad.

2.4. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe – część ryzyka rynkowego, ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększanie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany i jednoczesnym utrzymywaniu pozycji walutowej na poziomie zapewniającym bezpieczeństwo Banku.

Ryzyko walutowe związane jest z niekorzystnymi zmianami kursów walut obcych w stosunku do waluty polskiej co może prowadzić do powstania strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem walutowym wyznaczają:

1. Strategia zarządzania ryzykiem.
2. Polityka zarządzania ryzykiem walutowym.
3. Instrukcja zarządzania ryzykiem walutowym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem walutowym Banku.
4. Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku.
5. Instrukcja przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się w ramach limitów:

- 1) pozycji walutowej całkowitej,
- 2) pozycji walutowych netto w poszczególnych walutach obcych,

Metody pomiaru ryzyka walutowego stosowane w Banku:

- 1) codzienne wyznaczanie pozycji walutowych dla poszczególnych walut oraz pozycji całkowitej dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kurie średnim NBP.
- 2) kwartalne wykonywanie dwóch testów potencjalnych strat przez zastosowanie do wyliczeń skrajnych warunkach rynkowych.

Na dzień sporządzania niniejszej informacji Bank tworzył wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego w wysokości 18 tys. zł.

2.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych obejmujące także ryzyko prawne. Z obszaru ryzyka operacyjnego wyłącza się ryzyko utraty reputacji i ryzyko strategiczne.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczym w Głogówku wdrożony został według postanowień Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem oraz Rekomendacji M i D.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają:

- 1) Strategia zarządzania ryzykiem.
- 2) Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 3) Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 4) Polityka zarządzania ryzykiem modeli.
- 5) Polityka ochrony danych osobowych
- 6) Polityka bezpieczeństwa informacji.
- 7) Polityka w zakresie usług płatności internetowych.
- 8) Instrukcja przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
- 9) Instrukcja Zasady outsourcingu czynności bankowych.
- 10) Instrukcja zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych i infrastruktury teleinformatycznej.
- 11) Instrukcja użytkownika systemów informatycznych.
- 12) Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku.
- 13) Instrukcja przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły. Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

Poziom ryzyka operacyjnego jest monitorowany we wszystkich obszarach działania Banku charakteryzujących się wysoką podatnością na ryzyko.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Informacja ta zawiera:

- 1) analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych,
- 2) szacunkowe i prognostyczne obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą BIA .

Zarządowi Banku prezentowana jest również bieżąca informacja o istotnych stratach operacyjnych. W roku 2019 Bank zarejestrował straty rzeczywiste i potencjalne w kwocie brutto 8 tys. zł. Stwierdzono cztery zdarzenia istotne zgodnie z zapisami „Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym”.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego (oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka):

- 1) modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
- 2) zabezpieczenia fizyczne;
- 3) zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest wspierany przez system informatyczny OperNet.

Ilość zdarzeń operacyjnych, które wystąpiły w roku 2019 z podziałem na kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Liczba zdarzeń z podziałem na kategorie, które wystąpiły w roku 2019.

Rodzaje zdarzeń	Kategorie zdarzeń w ramach rodzaju	Liczba zdarzeń	Koszty brutto w tys.
1. Oszustwa wewnętrzne.	1. Działania nieuprawnione.	0	0
	2. Kradzież i oszustwo.	0	0
2. Oszustwa zewnętrzne.	1. Kradzież i oszustwo.	0	0
	2. Bezpieczeństwo systemów.	26	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy.	1. Stosunki pracownicze.	0	0
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy.	0	0
	3. Podziały i dyskryminacja.	0	0
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne.	1. Obsługa klientów, ujawnienie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów.	0	0
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe.	0	0
	3. Wady produktów.	0	0
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje.	0	0
	5. Usługi doradcze.	0	0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi.	Kłęski żywiołowe	0	0
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów.	Systemy	9	0
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi.	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji.	18	8
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość.	0	0
	3. Napływ i dokumentacja klientów.	0	0
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	0	0
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0	0
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0	0
Razem:		53	8

2.6. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności – skutkami nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały zdefiniowane w opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą „Polityce zgodności Banku Spółdzielczego w Głogówku”.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację – poprzez analizę przepisów prawa - na podstawie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, np. baz danych o zmianach aktów prawnych, rejestrów wewnętrznych Banku, a także zgłoszonych informacji naruszeniu przepisów, pozwalającą na wstępne zlokalizowanie obszarów ryzyka, które następnie zostaną poddane ocenie,
- 2) ocenę ryzyka – poprzez pomiar lub szacowanie,

- 3) kontrolę ryzyka - projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 4) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 5) raportowanie - na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ocena ryzyka braku zgodności obejmuje analizę ryzyka hipotetycznego i historycznego.

W roku 2019 nie zaewidencjonowano przypadku wystąpienia ryzyka braku zgodności. Bank nie poniósł kosztów zdarzeń z tytułu tego ryzyka. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w 2019 roku ocenia się jako skuteczne.

2.7. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymanie bezpiecznej relacji pomiędzy poziomem kapitałów własnych Tier 1 i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy jednoczesnym spadku jakości tworzonych z nich aktywów. Apetyt na ryzyko dźwigni finansowej Banku nie powinien przekraczać (w rozumieniu wskaźnik nie powinien być niższy) wskaźnika 5%.

Na dzień 31 grudnia 2019 wskaźnik dźwigni finansowej wynosił 8,21%, czyli powyżej ustalonego apetytu.

2.8. Ryzyko biznesowe.

Ryzyko biznesowe – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko biznesowe może przejawiać się w obszarze ryzyka wyniku finansowego, strategicznego i otoczenia.

2.8.1. Ryzyko wyniku finansowego.

Ryzyko wyniku finansowego – to ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału. Ryzyko wyniku finansowego może mieć wpływ na ryzyko biznesowe.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka wyniku finansowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, zapewniającej uzyskiwanie niezbędnych dla bieżącej działalności, jak również dla potrzeb rozwoju wyników finansowych, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, wdrażania strategii, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar i ocenę wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia służące podejmowaniu działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości wyników finansowych Banku na niekorzystną zmianę sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej.

Na dzień 31 grudnia 2019 Bank osiągnął wynik finansowy netto w wysokości 453 tys. zł.

2.8.2. Ryzyko strategiczne.

Ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

2.9. Ryzyko bancassurance.

Ryzyko bancassurance – ryzyko łączenia produktów bankowych z ubezpieczeniowymi, badane w ramach oceny ryzyka kredytowego oraz ryzyka braku zgodności. W roku 2019 odnotowano w I kwartale 2 przypadki odmowy wypłaty świadczeń przez zakład ubezpieczeń, z którym Bank ma podpisaną umowę. Odmowa związana była z niepełnymi danymi o stanie zdrowia ubezpieczonego złożonymi w oświadczeniu.

Analizując powyższe możemy stwierdzić, że wpływ bancassurance na ryzyko Banku jest niskie.

3. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem.(art. 435 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust.4 ustawy Prawo Bankowe)

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) poziom pierwszy (pierwsza linia obrony) – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) poziom drugi (druga linia obrony) - którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w pkt.1, a także działalność komórki ds. zgodności.
- 3) poziom trzeci (trzecia linia obrony) - którą stanowi działalność audytu wewnętrznego.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Komitet Kredytowy,
- 4) Zespół ds. ryzyk i analiz,
- 5) Stanowisko ds. zgodności, samorządu i organizacji,
- 6) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 7) Pozostali pracownicy Banku.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu zawsze cieszą się wystarczająco dobrą opinią i posiadają wystarczającą wiedzę, umiejętności i doświadczenie do wykonywania swoich obowiązków. Ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres doświadczeń.

Wszyscy członkowie organów poświęcają wystarczająco dużo czasu w wykonywaniu swoich funkcji w Banku, a także analizom kwestii ryzyka. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz w wycenie aktywów związanych z tymi rodzajami ryzyka oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

Podstawowe zadania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność poprzez:

- 1) zatwierdzenie określonego przez Zarząd akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdzenie przyjętej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzeganie;
- 3) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w banku system zarządzania ryzykiem;
- 4) nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, w zależności od wewnętrznego podziału zadań w Zarządzie,
- 5) określenie zasad raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;

Podstawowe zadania Zarządu

Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest adekwatny i skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem dostarcza zamierzonych efektów, oraz jest realizowany w sposób poprawny i odpowiednio do profilu ryzyka na każdym etapie procesu zarządzania ryzykiem, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.

Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym).

Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem (w tym operacyjnym) i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.

Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych.

Komitet Kredytowy

Uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego.”

Zespół ds. ryzyk i analiz

Monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania zespołu to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar monitorowanie i raportowanie odpowiednim organom, komórkom i komitetom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.

Stanowisko ds. zgodności, samorządu i organizacji

Zapewnienia przestrzegania zgodności w Banku. Podstawowe zadania stanowiska to identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Audyt wewnętrzny

Sprawowany jest przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku.

Pozostali pracownicy

Mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji oraz dają rękojmię należytego wykonywania powierzonych im obowiązków.

4. System raportowania i pomiaru ryzyka

Zakres systemu raportowania określa Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Głogówku zwana SIŻ.

W ramach SIŻ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
- 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
- 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) ocena adekwatności kapitałowej,
- 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku (ryzyko wyniku finansowego), uwzględniającej:
  - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego,
  - b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
  - c) strukturę przychodów i kosztów,
  - d) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
  - e) uzyskane wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka,
  - f) realizację zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
  - g) realizację postanowień kontroli wewnętrznej i audytu.

Instrukcja określa także zasady, terminy i odbiorców raportowanych informacji.

Systemy pomiaru ryzyka dostosowane są indywidualnie do profilu i skali działania Banku. Zasady pomiaru dla poszczególnych ryzyk zawierają odpowiednie Instrukcje.

System limitów ograniczających poziom ryzyka zawiera Instrukcja wyznaczania i aktualizowania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka w Banku Spółdzielczym w Głogówku.

5. Informacja z zakresu ogólnego profilu ryzyka wg stanu na 31 grudnia 2019 r.

Bank Spółdzielczy w Głogówku na dzień 31 grudnia 2019 roku nie przekroczył zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą poziomu apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami alokacji kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka.

Obliczenie wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka odbywa się w myśl artykułu 128 Prawa Bankowego i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013.

Tabela 6. Wykorzystanie limitów alokacji kapitałów wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka	Wartość	Wartość ICAAP	Limit do FW	Limit w zł	Wykorzystanie limitu	Przekroczenie limitu
kredytowego	2 979 628,49	0,00	67%	6 126 697,96	48,63%	0%
operacyjnego	500 450,53	0,00	10%	914 432,53	54,73%	0%
walutowego	0,00	18 000,00	2%	182 886,51	9,84%	0%
płynności		0,00	2%	182 886,51	0%	0%
Wyniku finansowego		0,00	2%	182 886,51	0%	0%
Stopy procentowej		110 950,00	4%	365 773,01	30,33%	0%
kapitałowego		0,00	2%	182 886,51	0%	0%
koncentracji		0,00	2%	182 886,51	0%	0%
Pozostałych ryzyk		0,00	9%	822 989,28	0%	0%

Łączny współczynnik kapitałowy banku wynosi 20,98 %. Współczynnik ten oparty jest na kapitale podstawowym TIER 1 i został wyznaczony z uwzględnieniem:

- 1) Decyzji KNF nr DBS/DBS_WZ/7105/22/63/2016 o możliwości niestosowania wymogów art. 113 ust 1 Rozporządzenia CRR w odniesieniu do ekspozycji wobec banków, z którymi Bank Spółdzielczy w Głogówku przystąpił do systemu ochrony BPS;
- 2) Decyzji KNF nr DBS/DBS_WZ/7105/19/15/2016 o możliwości nie odliczania posiadanych przez Bank udziałów kapitałowych w BPS SA do celów obliczenia funduszy własnych na zasadzie indywidualnej.

Współczynnik kapitałowy Banku kształtował się powyżej limitu określonego w planie ekonomiczno-finansowym na rok 2019 r oraz normach ostrożnościowych na poziomie 13,00 %.

Bank na potrzeby Bankowego Funduszu Gwarancyjnego zobligowany został do utrzymywania minimalnego wymogu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (wskaźnik MREL). Na dzień analizy wskaźnik MREL wynosił 8,19% czyli powyżej minimalnej wartości na rok 2019 (6,73%).

Bank w miesiącu grudniu 2019 roku posiadał fundusze własne w kwocie 9 144,32 tys. zł co w przeliczeniu na walutę euro daje kwotę 2 147,31 tys. euro. Bank posiada nadwyżkę funduszy własnych ponad kapitał wewnętrzny.

Bank w analizowanym okresie był zmuszony do utworzenia dodatkowego wymogu z tytułu ryzyka walutowego w wysokości 18 tys. zł i z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym w wysokości 110,95 tys. zł, wobec czego wewnętrzny całkowity wymóg kapitałowy wyniósł 3 617 tys. zł.

Bank Spółdzielczy w Głogówku podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania adekwatnością kapitałową pozwala Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój

Tabela 7. Szczegółowe informacje w zakresie przestrzegania limitów wewnętrznych ograniczających poziom ryzyka.

Lp.	Nazwa limitów:	Limit	Aktualne wykorzystanie %
Ryzyko kredytowe			
1	Maksymalna ekspozycja wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403	24% uznanego kapitału	87
2	Maksymalna ekspozycja wobec instytucji lub grupy powiązanych klientów jeżeli do grupy należy co najmniej jedna instytucja po uwzględnieniu skutku ograniczenia ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399–403	24% uznanego kapitału	0
3	Maksymalna ekspozycja wobec członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu, pracowników zajmujących kierownicze stanowiska, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem Rady Nadzorczej, członkiem Zarządu, pracownikiem zajmującym kierownicze stanowisko.	24% kapitału podstawowego T1	30
4	Łączna ekspozycja w koncentrację dużych ekspozycji.	300% uznanego kapitału	50
5	Rolnictwo	450% uznanego kapitału	79
6	Handel	80% uznanego kapitału	43
7	Przetwórstwo przemysłowe	30% uznanego kapitału	65
8	Administracja publiczna i obrona narodowa	120% uznanego kapitału	87
9	Gospodarstwa domowe	70% uznanego kapitału	79
10	Kredyty w rachunku bieżącym	130% uznanego kapitału	68
11	Kredyty inwestycyjne, w tym preferencyjne	300% uznanego kapitału	80
12	Kredyty obrotowe	50% uznanego kapitału	81
13	Kredyty na finansowanie nieruchomości mieszkalnych	40% uznanego kapitału	66
14	Kredyty JST	120% uznanego kapitału	77
15	Kredytowa linia hipoteczna	130% uznanego kapitału	65
16	Ekspozycje zabezpieczone hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej	90% uznanego kapitału	44

17	Ekspozycje zabezpieczone hipotecznie na nieruchomości komercyjnej i pozostałej	430% uznanego kapitału	81
18	Cesja wierzytelności	30% uznanego kapitału	37
19	Weksel własny i poręczenie wekslowe	200% uznanego kapitału	89
20	Kredyty gotówkowe	90% portfela DEK	91
21	Kredyty mieszkaniowe	35% portfela DEK	34
22	Kredyty w rachunku ROR	20% portfela DEK	22
23	Pozostałe kredyty	5% portfela DEK	30
24	Detaliczne ekspozycje kredytowe do 5 lat (włącznie)	95% portfela DEK	80
25	Detaliczne ekspozycje kredytowe powyżej 5 lat	40% portfela DEK	61
26	Wskaźnik jakości dla kredytów konsumpcyjnych	3% portfela DEK	37
27	Maksymalny poziom zaangażowania w DEK	40% uznanego kapitału	55
28	Wielkość wskaźnika Dtl	Max 65%	
29	Łączne zaangażowanie w EKZH	450% uznanego kapitału	86
30	Kredyty mieszkaniowe zabezpieczone hipoteką	40% uznanego kapitału	56
31	Uniwersalne kredyty hipoteczne dla OF	35% uznanego kapitału	30
32	EKZH wobec podmiotów gospodarczych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych	430% uznanego kapitału	82
33	EKZH wobec pozostałych podmiotów gospodarczych (bez rolników)	70% uznanego kapitału	80
34	EKZH wobec osób prywatnych	40% uznanego kapitału	65
35	EKZH wobec rolników	350% uznanego kapitału	85
36	EKZH udzielone na cele związane z finansowaniem nieruchomości (bez osób fizycznych)	200% uznanego kapitału	92
37	EKZH inwestycyjne (maszyny, itp., bez osób fizycznych)	60% uznanego kapitału	29

38	Pozostałe kredyty hipoteczne dla podmiotów gospodarczych (kredytowe linie hipoteczne +rachunek bieżący, bez osób fizycznych)	200% uznanego kapitału	74
39	EKZH do 10 lat (wg. terminów pierwotnych)	250% uznanego kapitału	61
40	EKZH powyżej 10 lat (wg. terminów pierwotnych)	300% uznanego kapitału	78
41	Wielkość wskaźnika LTV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych	Max 80%	79
42	Wielkość wskaźnika LTV dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych	Max 75%	108
Limity dotyczące zobowiązań pozabilansowych			
43	Suma zobowiązań pozabilansowych	20% obliga kredytowego	54
44	Suma udzielonych gwarancji	10% uznanego kapitału	66
Inwestycje w instrumenty dłużne i kapitałowe			
45	Ekspozycja kapitałowa wobec jednego podmiotu	12% uznanego kapitału	83
46	Suma ekspozycji kapitałowych	40% uznanego kapitału	26
47	Ekspozycja w akcje BPS	12% uznanego kapitału	83
48	Ekspozycja w bony pieniężne	350% uznanego kapitału	30
Pozostałe limity kredytowe			
49	Limit obligo kredytowe/aktywa ogółem	Max 60%	77
Udział kredytów zagrożonych			
50	Limit kredyty zagrożone/uznany kapitał	Max 25%	82
51	Limit kredyty zagrożone/aktywa ogółem	Max 3%	57
52	Limit kredyty zagrożone/obligo kredytowe	Max 5%	75
Ryzyko walutowe			
53	Limit otwartej pozycji walutowej całkowitej (LPC)	2,2% funduszy własnych	86
54	Limit indywidualnych pozycji walutowych (LN EUR)	Max 40 tys Euro	92
55	Limit indywidualnych pozycji walutowych (LN USD)	Max 10 tys.USD	42

Ryzyko stopy procentowej			
56	Limit max wartości współczynnika luki	Max. 45% sumy bilansowej netto	14
57	Limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego (przy założeniu zmian stóp rynkowych o 0,25 pp)	Max. 7,50% Planowanego wyniku odsetkowego	89
58	Limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego (przy założeniu zmian stóp procentowych o 0,10 pp)	Max. 2,40% Planowanego wyniku odsetkowego	82
59	Limit rozpiętości odsetkowej	Min. 2,75 pp	100
60	Minimalna marża operacyjna	Min. 2,70%	104
61	Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania	Max 17% funduszy własnych	107
Ryzyko płynności			
57	Portfel kredytowy (Wielkość portfela kredytowego w stosunku do ogółu depozytów)	Max 80%	70
58	Depozyty duże, powyżej 200 tys. zł. (Limit sumy depozytów „dużych” do ogółu depozytów).	Max 25%	90
59	Depozyty osób wewnętrznych (Limit sumy depozytów pracowników, Zarządu, Rady i osób powiązanych).	Max 3%	63
60	Pokrycie depozytów niestabilnych (Limit minimalnego pokrycia depozytów niestabilnych aktywami płynnymi przy założeniu, że depozyty niestabilne to depozyty podmiotów regulowanych, część depozytów podmiotów niefinansowych oraz depozyty duże).	Min 100%	147
61	Udział kredytów zagrożonych (Maksymalna wartość kredytów zagrożonych w stosunku do całego obligu kredytowego).	Max 5%	75

5.1 Udziały lub akcje w innych jednostkach

Zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Banku papiery wartościowe, akcje i udziały wycenia się przy zastosowaniu kryteriów dla poszczególnych pozycji, tj.:

- 1) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według ceny nabycia skorygowanej o naliczone odsetki, dyskonto i premię,
- 2) akcje nie notowane na giełdzie, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się według ceny nabycia,
- 3) udziały w pozostałych jednostkach finansowych wycenia się według cen nabycia.

W przypadku wystąpienia trwałej utraty wartości udziałów dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość w ciężar kosztów finansowych.

Według stanu na dzień 31.12.2019r. Bank posiadał udziały, akcje:

- 1) w instytucjach finansowych w kwocie 914 tys. zł
  - a) 909 tys. zł - akcje BPS S.A. w Warszawie w łącznej liczbie 603 887 sztuk,
  - b) 5 tys. zł – udziały wniesione do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wg cen nabycia,

2) w pozostałych jednostkach w kwocie 38 tys. zł

a) udziały w Spółce z o.o. PartNet w Krakowie według cen nabycia 38 tys. zł (775 udziałów o wartości nominalnej 50,00 zł każdy).

Powyższe akcje i udziały zakwalifikowane zostały przez Bank do aktywów trwałych i wycenione są wg ceny nabycia zgodnie z § 36 pkt 5 Rozporządzenia MF z dnia 01 października 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości ww. papierach wartościowych nie dokonano.

5.2 Dłużne papiery wartościowe

Według stanu na dzień 31.12.2019r. Bank posiadał dłużne papiery wartościowe w kwocie 18 918 tys. zł. z czego wartość nominalna stanowiła 18 920 tys. zł, którą pomniejszono o należne redyskonto w kwocie 2 tys. zł. Posiadane papiery wartościowe to wyłącznie krótkoterminowe bony pieniężne emitowane przez Narodowy Bank Polski.

6. Fundusze własne.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności) – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku.

6.1. Informacje podstawowe

Bank Spółdzielczy w Głogówku szacuje fundusze własne zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Fundusze własne ujmowane są w księgach rachunkowych z podziałem na Kapitał Tier I i Tier II

Kapitał Tier I obejmuje:

- 1) Kapitał podstawowy Tier I, w którego skład wchodzi:
  - a) fundusz udziałowy w całości zgodnie decyzją KNF nr DBS.7100.156.2019.AR,
  - b) fundusz zasobowy, tworzony z wpłat przez członków wpisowego i z części nadwyżki bilansowej oraz innych źródeł określonych w odrębnych przepisach,
- 2) fundusz z aktualizacji wyceny
- 3) Kapitał dodatkowy Tier I – którego składników Bank na dzień 31 grudnia 2019 r. nie posiada.

Bank na dzień analizy posiadał wartości niematerialne i prawne o wartości netto 20 tys. zł, stąd na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego 575/2013, zaistniała konieczność pomniejszenia funduszy własnych o w/w kwotę.

Wartość funduszy własnych wyniosła 9 144 325,31, co według kursu EURO na dzień 31 grudzień 2019 (4,2585) daje 2 147 311,33 EURO.

Zgodnie z postanowieniami Statutu Banku fundusz udziałowy oraz fundusz zasobowy mogą być przeznaczone wyłącznie na pokrycie straty bilansowej Banku Spółdzielczego.

6.2. Wartość księgowa kapitałów własnych zgodnie z Ustawą Prawo bankowe.

Kapitał Banku na koniec grudnia 2019 r. składał się z następujących rodzajów funduszy:

- fundusz udziałowy w wysokości 139 tys. zł,
- fundusz zasobowy w wysokości 8 815 tys. zł,
- fundusz z aktualizacji wyceny w wysokości 210 tys. zł
- zysk netto wynikający z rachunku zysków i strat 453 tys. zł.

Księgowa wartość kapitału własnego Banku na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 9 617 tys. zł.

7. Adekwatność kapitałowa

7.1. Opis metody stosowanej do oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego

Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego to wewnętrzny proces oceny ryzyk bankowych pod kątem adekwatności funduszy własnych, mający na celu ustalenie dodatkowych wymogów kapitałowych zgodnych z profilem ryzyka w Banku.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku oraz do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces Oceny adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki:

- 1) ilościowe – liczone jako udział wymogów kapitałowych z tytułu danego rodzaju ryzyka w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy wymogi kapitałowe.
- 2) jakościowe – analizowane niezależnie od kryterium ilościowego w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla banku, nie wymagają tworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych a wymienionych w Dyrektywie UE – Bank uznaje ww. ryzyka za istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.

Rezultatem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.

Poza ryzykiem kredytowym oraz pozostałymi ryzykami zidentyfikowanymi w regulacjach Komisji Nadzoru Finansowego i służącymi do obliczenia współczynników kapitałowych, w celu oszacowania kapitału wewnętrznego zidentyfikowano 12 dodatkowych ryzyk:

- stopy procentowej w portfelu bankowym,
- płynności,
- cyklu gospodarczego,
- kapitałowe,
- strategiczne,
- modeli,
- koncentracji,
- wyniku finansowego,
- utraty reputacji,
- ryzyko transferowe,
- ryzyko bancassurance,
- ryzyko rezydualne.

Na dzień 31.12.2019r Bank był zobowiązany do utworzenia dodatkowego wymogu z tytułu ryzyka walutowego w wysokości 18 tys. zł i z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym w wysokości 110,95 tys. zł, wobec czego wewnętrzny całkowity wymóg kapitałowy wyniósł 3 617 tys. zł.

7.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej.

Tabela 8. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według rodzaju ekspozycji na 31 grudnia 2019 roku (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje bilansowe	109 186	35 894	2 871
2.	Ekspozycje pozabilansowe	5 462	1 446	116
	Razem	114 648	37 340	2 987

Tabela 9. Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według wagi ryzyka kontrahenta (w tys. zł)

Waga ryzyka	Wartość ekspozycji przed uwzględnieniem współczynników konwersji i ekspozycji pozabilansowych	Podział ekspozycji przez współczynniki konwersji ekspozycji pozabilansowych				Wartość ekspozycji po uwzględnieniu współczynników konwersji i ekspozycji pozabilansowych	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współ. wsparcia (0,7619)	Wymóg kapitałowy razem dla ryzyka kredytowego
		0%	20%	50%	100%			
0%	57 843	0	0	0	0	0	0	
20%	8 419	0	1 100	0	0	1 728	1 728	138
50%	456	0	0	0	0	228	228	18
75 %	1 961	0	22	239	0	1 564	1 564	125
100%	40 312	0	415	3 686	0	42 238	33 331	2 667
150 %	0	0	0	0	0	0	0	0
250%	195	0			0	489	489	39
Razem	109 186	0	1 537	3 925	0	46 247	37 340	2 987

7.3. Pozostałe wymogi kapitałowe

Kalkulacja wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2019 r. została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 10. Oszacowanie kapitału wewnętrznego oraz ocena adekwatności kapitałowej według stanu na 31 grudnia 2019 roku (w tys. zł)

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	2 987	2 987	0
Ryzyko rynkowe	18	0	18
Ryzyko operacyjne	500	500	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	3 498	3 487	18
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	111	X	111
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	X	0
ryzyko koncentracji dużych udziałów	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	0
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko transferowe	0	X	0
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	3 609	3 487	129
Fundusze własne	9 144	X	X
Uznany kapitał	9 144		
Kapitał podstawowy CET1	9 144	X	X
Kapitał Tier I	9 144	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	5 535	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]		20,98	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	20,98	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	20,98	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	20,23	X	X

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego. Wskaźnik jest średnią wartością wyniku z okresu ostatnich trzech lat – jest to iloraz z sum dodatnich wyników i liczby lat, w których wynik był dodatni. Roczny wynik kalkulowany jest jako suma wybranych pozycji rachunku zysków i strat, określonych w Rozporządzeniu CRR. Wartość wskaźnika bazowego na 31.12.2019 rok wynosi 500 tys. zł.

8. Bufory kapitałowe i wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Bank w grudniu 2019 roku utrzymywał następujące bufory:

- 1) zabezpieczający w kwocie 1 090 tys. zł
- 2) systemowy w kwocie 1 308 tys. zł
- 3) kapitałowy w wysokości 8 054 tys. zł

Bank nie jest identyfikowany jako instytucja o znaczeniu systemowym zgodnie z art. 131 dyrektywy 2013/36/UE dlatego nie wylicza wskaźników stosowanych do określenia wyników instytucji zgodnie z Art.441 Rozporządzenia CRR.

9. Polityka w zakresie wynagrodzeń- art. 450 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust.4 ustawy Prawo Bankowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku Spółdzielczego w Głogówku” zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 19/2019/RN w dniu 04.11.2019 r. zwana dalej Polityką wynagradzania.

Bank opracował Politykę wynagrodzeń na podstawie:

- 1) Ustawy Prawo bankowe – art. 9ca,
- 2) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- 3) Wytycznych dotyczących prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.
- 4) Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych uchwałą KNF nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014.

Celem opracowania i wdrożenia Polityki wynagradzania jest:

1. określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Głogówku wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 marca 2017r. pod poz. 637,
2. wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
3. wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Bank przed wprowadzeniem Polityki wynagrodzeń dokonał identyfikacji osób, o których mowa w § 24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE (...) i na tej podstawie uznał, że do osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku zalicza się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej, w tym Członków Komitetu Audytu,
- 2) Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, Członka Zarządu ds. finansowo-księgowych oraz Członka Zarządu ds. handlowych,
- 3) Głównego Księgowego.

Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz, że Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do zidentyfikowanych pracowników nie zalicza się innych niż wymienionych w pkt 2) i pkt 3).

Zgodnie z zapisami w Polityce wynagrodzeń zmiennymi składnikami wynagradzania jest premia uznaniowa.

Wysokość wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej, w tym Członków Komitetu Audytu ustala Zebranie Przedstawicieli.

W odniesieniu do Członków Rady Nadzorczej, w tym Członków Komitetu Audytu Bank nie wprowadza podziału wynagrodzenia na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.

Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu, przy czym wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Zmienne wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Przyznanie i wysokość dla Członków Zarządu zmiennych składników wynagradzania zależy od oceny indywidualnych efektów pracy przeprowadzanej przez Radę Nadzorczą.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie oceny wykonania Strategii działania w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe:

- 1) zysk netto,
- 2) wskaźnik rentowności aktywów (ROA)
- 3) jakość portfela kredytowego,
- 4) współczynnik kapitałowy,
- 5) wskaźnik płynności LCR,

Oceny efektów pracy pracowników, niebędących członkami Zarządu dokonuje Zarząd.

Wynagrodzenia stałe osób których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku Spółdzielczego w Głogówku w roku 2019 wynosiły 472 467,14 zł brutto, a wynagrodzenia zmienne 41 475 zł.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 30.01.2020 omawiała Raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania za rok 2019. Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła funkcjonowanie w/w Polityki.

W Banku nie został powołany komitet do spraw wynagrodzeń, ponieważ Bank zgodnie z zapisami art. 4 pkt 35 ustawy Prawo bankowe nie jest Bankiem istotnym.

10. Zasady zarządzania art. 435 ust 2 Rozporządzenia CRR oraz art. 111a ust 4 ustawy Prawo Bankowe

1. System zarządzania

System zarządzania stanowi zbiór zasad i mechanizmów odnoszących się do procesów decyzyjnych, zachodzących w Banku oraz oceny prowadzonej działalności bankowej. W ramach systemu zarządzania w banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej. Dodatkowo system zarządzania obejmuje procedurę anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach Przewodniczącemu Rady Nadzorczej, naruszeń przepisów prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych. W ramach ww. procedury, Bank zapewnia pracownikom, którzy zgłaszają naruszenia pełną anonimowość, ochronę przed działaniami represyjnymi, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

Wskazane wyżej zadania systemu zarządzania mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w Banku środków przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku. System zarządzania ma wspomagać prawidłowe, efektywne i skuteczne kierowanie Bankiem.

2. Zasady powoływania członków Zarządu

Zasady powoływania członków Zarządu określają postanowienia Statutu Banku Spółdzielczego w Głogówku. Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku składa się z 3 członków, w tym Prezesa i dwóch członków, wybranych na czas nieokreślony. Każdy z członków Zarządu zajmuje jednocześnie jedno stanowisko członka Zarządu. Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, przy czym powołanie następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w art. 22 ustawy – Prawo bankowe, wydawane na wniosek Rady Nadzorczej. Odwołanie wymaga pisemnego uzasadnienia. Pozostałych członków Zarządu Banku Spółdzielczego powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, przy czym powołanie członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku Spółdzielczego lub powierzenie funkcji Członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku Spółdzielczego wymaga uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

3. Spełnienie warunków określonych w art. 22aa ustawy Prawo Bankowe.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej mają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Ocena spełnienia w/w wymogów dokonywana jest na zasadach i w trybie określonym w Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu i Zarządu w Banku Spółdzielczym w Głogówku oraz Polityce oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Głogówku zwanymi dalej Polityką oceny.

Ocena dokonywana jest zarówno na etapie doboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak i w toku wykonywania przez nich obowiązków.

Ocenie odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Zarząd i Rada Nadzorcza jako organy kolegialne.

Indywidualna ocena kwalifikacji poszczególnych członków Zarządu, Rady Nadzorczej obejmuje ustalenie, czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji zarządczych (wiedza, umiejętność, doświadczenie).

Ocena reputacji poszczególnych członków Zarządu, Rady Nadzorczej obejmuje ustalenie czy zaistniałe fakty i okoliczności mają wpływ na reputację Banku.

Ocena kolegialna Zarządu/Rady Nadzorczej, działającego jako organ obejmuje:

- 1) ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem;
- 2) ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu/Rady Nadzorczej.

Na podstawie Polityki oceny proces oceny odpowiedniości indywidualanej przeprowadzany jest w okresach dwuletnich. Pierwsza ocena została dokonana w 2019 roku i obejmowała okres pełnienia funkcji w 2018 roku. W związku z tym następną oceną odpowiedniości zostanie przeprowadzona w 2021 roku i będzie obejmowała okres pełnienia funkcji za 2020 rok.

W świetle art. 22aa ustawy Prawo Bankowe, członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Głogówku spełniają wskazane warunki i zalecenia wymagane dla organów Banku.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej uczestniczą w szkoleniach dotyczących zagadnień z obszarów, związanych z pełnionymi funkcjami.

10.1 System zarządzania ryzykiem art. 435 ust 2 Rozporządzenia CRR art. 111a ust 4 ustawy Prawo Bankowe

W banku funkcjonuje zorganizowany i sformalizowany system zarządzania ryzykiem. Proces zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie pisemnych strategii, polityk, procedur, planów i analiz. W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadził regulację o nazwie Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Głogówku zwaną w dalszej części Strategią. Strategia jest zgodna z celami i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku Spółdzielczego w Głogówku na lata 2020-2024. Uszczegółowienie Strategii stanowią polityki dotyczące poszczególnych ryzyk, które zawierają cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, czyli bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka.

W celu ograniczania ryzyka Bank ustalił wysokość limitów i wartości progowych mających charakter wskaźników ilościowych oraz zasad postępowania w przypadku przekroczenia limitów. Podstawowe wskaźniki określające akceptowalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach Strategii działania Banku Spółdzielczego w Głogówku na lata 2020-2024.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie pisemnych regulacji wewnętrznych, które określają sposób identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania oraz raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Do ryzyk istotnych w swojej działalności, Bank zalicza:

- 1) Ryzyko kredytowe (w tym ryzyko koncentracji),
- 2) Ryzyko operacyjne,
- 3) Ryzyko walutowe,
- 4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 5) Ryzyko płynności,
- 6) Ryzyko braku zgodności.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
- 6) uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych

- z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego),
- 7) agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku,
  - 8) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie Nadzorczej,
  - 9) audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
  - 10) wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

Struktura organizacyjna Banku dostosowana jest do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka. Podział realizowanych w Banku zadań zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej.

Przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami dotyczącej ryzyka jest sformalizowany i zawarty w Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Głogówku. Instrukcja definiuje częstotliwość, odbiorców i terminy sporządzania informacji. Zakres informacji i częstotliwość raportowania dostosowana jest do poziomu ryzyka ponoszonego przez Bank.

Odpowiedzialność za skuteczne zarządzanie ryzykiem ponosi Zarząd Banku. Natomiast Rada Nadzorcza zatwierdza i nadzoruje realizację strategii zarządzania ryzykiem sprawując nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem.

10.2 System kontroli wewnętrznej (art. 111a ustawy Prawo Bankowe)

W Banku Spółdzielczym w Głogówku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w szczególności uwzględniając:

- 1) stopień skomplikowania procesów funkcjonujących w Banku i w podmiotach zależnych,
- 2) zasoby, którymi dysponuje Bank
- 3) ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w zakresie poszczególnych procesów , w tym w szczególności w zakresie procesów istotnych,
- 4) ocenę dotychczasowej adekwatności i skuteczności pierwszej, drugiej i trzeciej linii obrony.

Szczegółowe zasady przeprowadzania kontroli wewnętrznej określa Regulamin kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Bank dokonuje powiązania celów kontroli wewnętrznej z procesami uznanymi za istotne, w celu identyfikacji obszarów, w których może wystąpić ryzyko zaistnienia nieprawidłowości i wymagane będzie :zaprojektowanie ,wdrożenie i przestrzeganie kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Wyodrębnienia procesów uznanych za istotne, a także powiązania tych procesów z celami systemu kontroli wewnętrznej dokonuje Stanowisko ds. zgodności, corocznie, a w razie potrzeby wynikającej z powołania nowych procesów lub zmiany ich statusu-na bieżąco.

System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art.9c ust.2 pkt 1 ustawy-Prawo bankowe.

Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku , obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne- będące zabezpieczeniami organizacyjnymi lub technicznymi zapewniającymi realizację określonych celów systemu kontroli wewnętrznej w procesach Banku,
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w tym wykrywanie nieprawidłowości,
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony). Podział komórek i jednostek organizacyjnych Banku na poszczególne poziomy (linie obrony) dokonany jest w Regulaminie organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Głogówku.

Działanie pierwszego poziomu (linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
- 2) dokonywanie przez pracowników pierwszego poziomu (pierwszej linii obrony) w ramach obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków – niezależnego monitorowania poziomego (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.

Działanie drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w ramach systemu kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) stosowanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) odpowiednich mechanizmów kontrolnych,
- 2) dokonywanie przez pracowników komórek drugiego poziomu (drugiej linii obrony) w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych wynikających z regulacji wewnętrznych Banku lub ich zakresów obowiązków niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez:
  - a) monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi),
  - b) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).

Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię System Ochrony Zrzeszenia BPS. Zasady współpracy z audytem wewnętrznym reguluje umowa.

Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
- 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli-sporządzony w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej, z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Raportowanie obejmuje przekazywanie wyników monitorowania na odpowiednie szczeble decyzyjne.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz niezależność komórki ds. zgodności, odpowiada także za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii, polityk oraz procedur w zakresie systemu kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności, audytu wewnętrznego. Rada Nadzorcza zgodnie z przepisami powołała „Komitet audytu”, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej. Rada nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli komórki ds. zgodności.

W roku 2019 przeprowadzonych zostało 187 kontroli wewnętrznych funkcjonalnych, w których zostały wydane 10 zaleceń. Wszystkie zalecenia zostały wykonane w terminie. Zakres kontroli został zrealizowany w 100 %.

W dniach od 26-30.03.2019r. przeprowadzono w Banku kontrolę instytucjonalną przez pracowników departamentu kontroli Banku BPS SA. Kontrola dotyczyła zagadnień przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, ryzyka kredytowego oraz polityki wynagrodzeń. Wydane przez Prezesa Zarządu zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane w 100 %.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 30.01.2020r. pozytywnie oceniła adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej.

11. Oświadczenie Zarządu Banku w zakresie informacji podlegających ujawnieniu Art.435 ust.1 lit e Rozporządzenia CRR

Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku oświadcza, że dane zawarte w niniejszych „Informacjach podlegających ujawnieniu, oraz w innych informacjach podlegających obowiązkowym ujawnieniom wg stanu na 31 grudnia 2019 r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem w Banku są odpowiednie do profilu ryzyka i zgodne ze Strategią działania Banku.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku

CZŁONEK ZARZĄDU
Krystyna Hupka

CZŁONEK ZARZĄDU
Karina Jurczyk

PREZES ZARZĄDU
Sybilla Strzala

12. Oświadczenie Zarządu Banku w zakresie Art.435 ust.1 lit f Rozporządzenia CRR

Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku oświadcza, że ogólny profil ryzyka jest adekwatny do przyjętych założeń określających tolerancję na ryzyko. W 2019 nie wystąpiły istotne zmiany w profilu ryzyka Banku, a podejmowane przez Bank działania zapewniały stabilny i zrównoważony rozwój.

Występujące w Banku ryzyko wynika ze standardowych produktów bankowych, a stosowana strategia, polityki i metody zarządzania tym ryzykiem w tym poziom zatwierdzonych limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności.

Tabela 11. Podstawowe wskaźniki wyznaczające ogólny poziom ryzyka(apetyt na ryzyko) wg stanu na 31.12.2019 r.

	Wartość (Dane liczbowe w tys.żł)
Łączny współczynnik kapitałowy	20,98%
Współczynnik kapitału Tier I	20,98%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	20,98%
Wskaźnik dźwigni finansowej (LR)	8,21%
Wskaźnik jakości kredytów	3,75%
Suma bilansowa	109 205,86
Obligo kredytowe	50 189,31
Depozyty (wartość bilansowa)	99 189,47
Ilość zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty	22
Wskaźnik zyskowności kapitału własnego ROE (netto)	4,95%
ROA (netto)	0,45%
Wskaźnik pokrycia kredytów depozytami	197,63%
Udział aktywów płynnych w aktywach netto	52,61%
Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	180%
Wskaźnik płynności długoterminowej NSFR	152%
Nadzorcza miara płynności M2	4,98%
Wynik finansowy netto	453,00
Fundusze własne	9 164,11
Wskaźnik poziomu kosztów C/I (koszty działania Banku z amortyzacją do wyniku na działalności bankowej skorygowanej o wynik na pozostałej działalności bankowej)	71,32%
Wskaźnik płynności LCR	1,80

Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku

CZŁONEK ZARZĄDU

Krystyna Hupka

CZŁONEK ZARZĄDU

Karolina Jurczyk

PREZES ZARZĄDU

Sybilla Strzała

13. Informacja o przedsiębiorcach uzyskujących dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową(art. 111b ustawy Prawo Bankowe)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Głogówku na podstawie Art.111b ust.1. Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe informuje, że przedsiębiorcą świadczącym usługi na rzecz Banku, który uzyskuje dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową jest:

1. Firma SoftNet Spółka z o.o. z siedzibą w Krakowie; 30-727 Kraków, ul. Pana Tadeusza 8,
2. Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie, ul. Grzybowska 81.
3. Firma CRUZ Spółka z o.o. w Warszawie, ul. Grzybowska 81(wydzielona część Banku).

